

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Český jazyk a literatura, 8. ročník

Sada: 1

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-Č2ST-19

Název materiálu: Česká historická próza

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Anotace: Prezentace charakterizuje 80. a 90. léta 19. století. Uvádí představitele české historické prózy.

Metodický popis: • Charakteristika období české historické prózy 80. a 90. let 19. století

• Hlavní představitelé – A. Jirásek a Z. Winter

• Test na přiřazení správného díla k autorům

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 18. 5. 2012

Ověřující učitel: Mgr. B. Říhošková

Třída: VIII. A

**Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.
Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.**

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Česká historická próza

80. a 90. léta 19. století

Charakteristika období

Autoři ztvárnili významné české mezníky (konkrétní události nebo celá období).

Volena období, která znamenala velkou politickou událost (husitství, baroko).

Poskytovala základní inspiraci pro řešení aktuálních polit. problémů (vymanění se z R-U monarchie, občanská náboženská svoboda, samostatný stát,..)

Postavy jsou reálné i vymyšlené, jednají, projevují vášně

Alois Jirásek (1851 – 1930)

obr. 1.

Alois Jirásek

- za nejslavnější považoval dobu husitskou
- snažil se o objektivitu
- **manipuloval s historickými prameny** => základ jeho děl
- základem je poutavé vyprávění (strhuje čtenáře, čtenář má pocit aktivní účasti hovoru postav)
- vypravování je srozumitelné – čtenář poznává historii

Dílo – Alois Jirásek

Próza z nejstaršího období dějin :

- ❑ **Staré pověsti české** – beletristické zpracování

Próza z doby husitské:

- ❑ **Proti všem** – vrchol husitského hnutí
- ❑ **Mezi proudy** – osudy J. Žižky
- ❑ **Bratrstvo** – doznívání hus. válek
- ❑ **Z Čech až na konec světa** – mírové poselství J. z Poděbrad
- ❑ **Husitský král**

Dílo – Alois Jirásek

Divadelní hry:

- ❑ **Lucerna** – pohádkové dílo
- ❑ **Jan Hus, Jan Žižka, Jan Roháč** – historické dílo
- ❑ **Otec, Vojnarka** – mapuje současný život

Próza z doby NO:

- ❑ **F. L. VĚK** – románová kronika z venkova (zrušení Jezuitů, divadlo Bouda)
- ❑ **Filosofská historie** – život litomyšlských studentů
- ❑ **U nás** – obrození na české vesnici

Dílo – Alois Jirásek

Próza z doby pobělohorské („doba temna“):

- ❑ **Psohlavci** – konflikt mezi Chody bojující za stará práva s panstvem
- ❑ **Temno** – morální a kulturní situace národa (20. léta 19. st.)
- ❑ **Skaláci** – selská vzpóra na Náchodsku
- ❑ **Skály** – selská vzpoura na Čáslavsku

Zikmund Winter (1846 – 1912)

obr. 2.

Zikmund Winter (1846 – 1912)

Vědec, období 16. a 17. st. v české historii
Napsal obrazy, povídky, novely

Dílo:

☐ Mistr Kampanus

Jedná se o konflikt jedince a doby, vypráví o rektorovi KU Janu Campanu Vodňanském.

Líčí průběh Stavovského povstání a bitvu na Bílé hoře.

Test

Přiřad' díla k spisovatelům:

1. Alois Jirásek :

2. Zikmund Winter:

a) Proti všem

b) Psohlavci

c) Temno

d) Mistr Kampanus

e) F. L. VĚK

Test – řešení

Přiřad' díla k spisovatelům:

1. Alois Jirásek :

- a) Proti všem
- b) Psohlavci
- c) Temno
- e) F. L. VĚK

2. Zikmund Winter:

- d) Mistr Kampanus

Seznam použité literatury a pramenů:

1. obr.1.:http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Vilímek_-_Alois_Jirásek.jpg?uselang=cs
2. obr.2.:http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zikmund_Winter_Vilimek.jpg
3. http://cs.wikipedia.org/wiki/Alois_Jirásek
4. http://cs.wikipedia.org/wiki/Zikmund_Winter
5. KARPATSKÝ, Dušan. Malý labyrint literatury. Praha: Albatros, 1997, ISBN 90-00-00527-1.

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire,
nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain)
nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Marie Baslerová
Základní škola Ruda nad Moravou, okres
Šumperk
zsroda@zsroda.cz
únor 2012